

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Projekt: Mreža strokovnih institucij
za podporo otrokom s posebnimi potrebami
in njihovim družinam

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Strokovni center Zebra

GOVORNO-JEZIKOVNE MOTNJE V ŠOLSKEM OBDOBJU

Osnovne informacije za starše

- *Otroku postavljajte vse višje govorne zahteve: naj poimenuje, opiše in izrazi, kar potrebuje ali želi (dejavnost, hrana, igrača, pozdravljanje, hvala, prosim, ...).*
- *Ne hitite.*
- *Ne pretiravajte z izvenšolskimi obveznostmi.*
- *Prosti čas preživite skupaj v naravi.*
- *Skupaj obiskujte knjižnico.*

NE POZABITE:

- *Vzemite si čas za svojega otroka!*
- *Ugasnite televizijo in radio.*
- *Med pogovorom zahtevajte njegovo pozornost.*
- *NE kupite mu pametnega telefona ali tablice.*
- *V otroški sobi naj NE BO elektronskih naprav (pametni telefon, tablica, računalnik, televizija).*
- *NE dovolite mu, da se registrira za aplikacije (na Google Play, App Store, npr. Facebook ipd.).*
- *Nasilne igre NISO dovoljene.*
- *NE delajte nalog namesto otroka.*

Otroci z govorno-jezikovnimi motnjami imajo težave pri usvajanju in razumevanju govora ter govornem izražanju, ki niso povezane z izgubo sluha. Pojavljajo se lahko v obliki blagega zaostanka do popolne nerazvitosti govora ali raznih prvin jezika.

Oteženo razumevanje in govorno-jezikovno izražanje se kaže kot neskladje med besednimi in nebesednimi sposobnostmi. To otežuje tudi usvajanje branja in pisanja ter učenje v celoti.

V tej zloženki boste našli opis najpogostejših govornih in jezikovnih težav, navodila kako priti do strokovne pomoči ter nekaj nasvetov za komunikacijo z otroki. Pomembno je, da so govorno-jezikovne motnje odkrite čim prej (najkasneje do konca tretjega razreda osnovne šole), ko je logopedska obravnava najbolj učinkovita.

Strokovni center Zebra
Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana
Vojkova cesta 74, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 580 05 04, 051 653 343 Faks: 01 56 82 527
Elektronski naslov: strokovni.center@zgnl.si
Spletna stran: <http://www.zgnl.si/>

Strokovni center Zebra, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana
© Foto: Tomaž Cesar

POGOSTE GOVORNE MOTNJE:

• Motnje artikulacije (izreke)

Otrok ne izgovarja, zamenjuje ali napačno izreka določen glas. Najpogostejše gre za glasove /R/, /S/, /C/, /Z/, /Š/, /Č/, /Ž/.

• Motnje ritma in tempa

Otrok jeclja. Govor je prehiter ali prepočasen.

• Glasovne motnje

Otrok ima dalj časa hripav glas (disfonija).

POGOSTE JEZIKOVNE MOTNJE:

• Otrok ne usvoji spontano **slovničnih pravil** jezika (besednega reda, končnic, ...).

• Otrok ima težave pri **pomenski** rabi in razumevanju jezika (napačen pomen besed, okrnjen besednjak, ...).

• Otrok ima težave na področju **glasovnega zavedanja** (zavedanje glasov, ločevanje podobnih glasov, meso to glasov v besedi, ...), kar pogosto vodi do pojava **motenj branja in pisanja** ali celo **disleksije**.

KAJ STORITI, ČE IMA OTROK:

zaostanek na govornem ali blažji zaostanek na govorno-jezikovnem področju:

- Posvetujte se s **pediatrom**.
- Prosite **pediatra** za delovni nalog za **logopeda**.
- Obiščite **zdravstveni dom**, kjer opravljajo **logopedsko dejavnost**: <http://www.dlogs.si/logopedija-main/najdi-logopeda/>.
- **Logoped** bo ocenil otrokov govorno-jezikovni status in ga po potrebi vključil v terapijo.

V kolikor opazate resen zaostanek na govorno-jezikovnem ali jezikovnem področju:

- Posvetujte se s **strokovnjaki** v osnovni šoli.
- Obiščite **svetovalno službo v osnovni šoli** in pridobite informacije o postopku usmerjanja: <http://www.zrss.si/o-nas/usmerjanje-otrok-s-pp>.
- Izpolnite obrazec **Zahteva za uvedbo postopka usmerjanja**: http://www.zrss.si/gradiva/obrazci-poupp/zahteva_za_uvedbo_postopka_usmerjanja_2013.pdf. Priložite obvezna **poročila**. Zahtevo lahko vloži tudi vrtec, šola ali socialnovarstveni zavod.
- Komisija za usmerjanje bo učencu z odločbo določila obliko in obseg **dodatne strokovne pomoči**.

KAJ LAHKO STARŠI STORITE DOMA:

- Ko se pogovarjate z otrokom, vedno vzpostavite z njim očesni stik.
- Bodite dober govorni zgled otroku. Govorite z njim v svojem maternem jeziku. Vsakdanje dejavnosti spremljajte z opisovanjem in razlago.
- Potrpežljivo odgovarjajte na njegova številna in ponovljena vprašanja. Tako lahko otrok spontano opazuje tvorjenje stavkov v slovenščini.
- Vsak dan ga vzemite v naročje in mu berite slikanice in druge knjige.